

ÜZLETEMBER MŰVÉSZVÉNÁVAL

ÉS FORDÍTVA: NÉMETH KRISTÓF AZ ALKOTÓ-
ELŐADÓ, AKI SOSEM ADJA FEL

Egy indiai étteremben találkozunk, ahol mindjárt megtudom róla, hogy vegetáriánus, majd az ázsiai ételekről hamar az ázsiai ingatlanokra kanyarodik a beszélgetés. Üzleti érdeklődésre vall az, ahogy értő kifejezésekkel magyaráz róluk, s percekben belül egy volt bizniszpartnere is ráköszön. Miközben a mosolyából, a hanghordozásából abszolút visszaköszön az a művészember is, akit a színházból, televízióból – úgy vélem, hogy – ismerek. Persze sok mindent csak most tudok meg róla. Ahogy nevetve felidézi ifjúkori önmaga első vállalkozói szárnypróbálgatásait, ahogy büszkén mesél fontosabb színpadi szerepeiről, s ahogy elérzékenyül, amint szeretett édesapja szóba kerül. A színházigazgató, a sorozatszár, a családapa, a sportember: Németh Kristóffal beszélgetünk.

Szerző: dr. Szász Adrián

Fotók: ifj. Nagy György

– Már az első mondataiból levontam az első tanulságot: nemcsak egy művész, hanem egy üzletember is ül velem szemben – egy személyben...

– Érdekes ez, mert a családi múlt inkább az üzlet felé vitt volna. Anyukám a hetvenes években a leghíresebb magyar kozmetikai vállalatnál dolgozott marketingvezetőként, apukám pedig jogász, közgazdász, bankszakember volt. Én lógtam ki egy kicsit a sorból a művészi vonallal. Ha hinnék a véletlenekben – mint ahogy nem hiszek –, azt mondanám, ez egy véletlennek köszönhető. 10-11 évesen ugyanis a Városmajorban bicikliztem, amikor összeütköztünk egy Márk nevű sráccal. Nagy baleset nem lett belőle, de összehaverkódtunk. Hamarosan megismertem a családját is: az édesanyja Földessy Margit színművész, a nagymamája Komlós Juci volt... Így keveredtem a színházi világ közelébe, illetve úgy

is, hogy ahol felnőttem, ott a közvetlen szomszédunk a Balogh Erzszi, Kazal László színész házaspár volt. Nézőként bejártam az előadásaira a színházakba, Földessy Margitnak pedig akkor indult Színjátékország néven egy kreativitás- és készségfejlesztő iskolája, ahol növendék lettem. Az első csoportok egyikében olyan kortársakkal, mint Haumann Petra és Máté, Kolovratnik Krisztián...

RÓBERT GIDA ÉS A CSODÁLATOS BÉKETOLL

– A szülei mit szoltak ehhez a „kakuktktojás-szerephez” a családban?

– Édesanyám tanácsadója, egy református lelképásztor azt mondta: tízéves kor felett hagyni kell a gyereket – akár jó, akár rossz – döntéseket

Stylist:
Rácz Barbara
Smink:
Kátai-Pál Edina

hozni. Terelgetni, vigyázni persze kell rá, de csak így fogja megérezni a döntései súlyát, és válhat belőle felelősségteljes felnőtt. Úgyhogy nem akadályoztak, jöttek is például a szinkronszerepek, az első fontosabb a Walt Disney legendás Micimackójában Róbert Gida hangjaként. Aztán a kor szappanoperájában, a Szomszédokban előbb a „fiú 1-es” karakter, amely aztán – Julcsi udvarlójaként – nevet is kapott: furcsa módon Kristóf lett... Majd az első filmek és az első színházi szerep a Radnóti Színházban, Shakespeare Julius Caesarjában.

– Hogy állt mindeközben az üzletember vonal? Mert gondolom, az sem állt.

– 17 évesen már kibéreltem Karinthy Mártontól a Karinthy Színházat, és megcsináltam az első magánszínházas produkcióm. Ez volt az első vállalkozásom. Mentem 17 évesen szponzorokkal tárgyalni, és a jegybevételből fizettem a nálam akár évtizedekkel idősebb munkatársakat... Ott kezdtem szocializálódni az üzletre. Ez édesapámnak is szimpatikus volt, de azt is látta, hogy mindez a művészi vonallal együtt lehet fontos nekem. Magántanulónak álltam, közben forgattam, játszottam, üzleteltem. Volt, hogy Szentendre főterén árultam napszemüveget, majd kifejlesztettük turistáknak a „Wonderful Peace Pen” nevű csodálatos béketollat. Sportlövész voltam ugyanis – többszörös országos bajnok –, így bejárásom volt a honvédség lőtereire. Ott zsákokba gyűjtöttük a kilőtt töltényhüvelyeket, menetet vágunk rájuk, így belefért egy ÁPISZ-ban megvásárolható tollbetét. Úgy nézett ki, mint egy lövedék, de toll volt. A rendszerváltás után egy kelet-európai fővárosban busás haszonnal értékesítettük, akár az üres konzervdobozokat, amikre rányomtatuk: „a kommunizmus utolsó lehelete”. Mindezt rendes vállalkozás keretében, területbérlettel, kereskedelmi engedéllyel.

VEZETŐK, KÖVETŐK, SZAKEMBEREK, BARÁTOK

– Továbbtanulni aztán a Színház- és Filmművészeti Egyetemre ment, miközben, ha jól tudom, a színháznak már kezdetben sem csak a színészi oldala vonzotta...

– A színész osztályban Benedek Miklós volt az osztályfőnököm abban a négy hányattatott esztendőben. Már évek óta szabad ember voltam, nem jártam iskolába, a magam uraként

éltem, így nem esett jól bezáródni egy fura rendszerbe, ahonnan úgy tűnt, a további út is egy zárt közegbe – egy társulatba – visz. Kalamár Tamás producer barátom mondása jut eszembe: „Kétfajta ember van: vezető és követő. Egyik sem jobb vagy rosszabb, de Kristóf, te vezető vagy”. Ezért is jelentkeztem harmadéven színházi rendező szakra is, fel is vettek, de húszévesen választás elé állítottak. Én meg úgy voltam vele, hogy 11 éves koromtól foglalkozom színészettel, nem fogom a sutba dobni. Rendezőként így hivatalosan a mai napig „szüneteltetem a tanulmányaimat”, bár időközben kitanultam a szakmát, aktívan rendezek. A Rózsavölgyi Szalonban a Valami csajok című rendezésem – Pokorni Liával és Őze Áronnal – jóval túlvan a száz előadáson. Az első egyetemi rendezésemben – Peter Schaffer Equus-ában – pedig pont Benedek Miklóst is rendeztem. Az egyetem után a Budapesti Kamaraszínház tagja lettem, majd 26 évesen kineveztek a gödöllői Művészetek Háza igazgatójának. Tüntettek mellettem és ellenem is, platós teherautókon jöttek a tüntetők olyan táblákkal, hogy: „szakembereket, nem barátokat!”. Mert akkor már szerepeltem a Barátok közt-ben. A gödöllői hat év alatt a Gödöllői Királyi Kastély nyári színházának alapító producere lettem, majd lemondtam magánéleti okból, amikor megtudtuk, hogy édesapám haldoklik... Úgy gondoltam, otthon nagyobb szükség lesz rám.

– Tudom, hogy egy igen nehéz időszak következett az életében, amelyből mégis erősen jött ki, s mára eljutott oda, hogy – különböző állomásokon túl – saját színházat vezet.

– Előbb megvettem a becsődölt Játékszínt vezető céget az államtól, amiért megint kaptam hideget-meleget. De ott már az igazgatója is voltam az egykori osztályfőnökömnek. Hamarosan óriási színészi álmom teljesült: 13 esztendőnyi Barátok közt és mozifilmek után Stohl András-sal és Tóth Sándorral hármas szereposztásban megkaptuk Elton John Billy Elliotjának magyarországi főszerepét. A több mint 150 előadást 150 ezernél is többen látták. Persze ennek is lett közéleti visszhangja: volt, aki az angol bányászvárosban élő kisfiúból, aki a történet szerint tehetséges balettos lett, annyit látott, hogy mindez melegpropaganda. Amikor az előadásról nyilatkoztam, Kálmán Olgával és Alföldi Róberttel szelfiztem, amiből vezércikk lett. Így jutottunk el a platós teherautós baloldali tüntetőktől a jobboldali vezércikkig. De ezek a kószolgtatások mindkét oldalról szórakoztattak, sőt remek alkalmat

kínáltak arra, hogy a különböző fórumokon elmondhassam, amit én gondolok a világról, meg azt is, amivel éppen foglalkozom. Ami pedig a színházamat illeti: a Játékszínből kilépve alapítottam meg a Fórum Színházat, amely harmadik éve a saját vállalkozásom, egyedüli tulajdonosként viszem. Évek tapasztalata az is, hogy fontosak a barátok és a társak, de nem az üzletben. Ott nincs közösködés. Az embernek persze kell ahhoz pofonokat is kapnia, hogy felvérteződjön és megtanulja megállni a helyét három nagyon kemény világban: a művészetben, a médiában és az üzletben. A felszínen mindegyik gyönyörű, de a mélységeiben kőkemény. Kötélidegzeteket, birkatürelmet igényelnek.

BILLY ELLIOT, KERTÉSZ GÉZA, POLGÁRMESTER ÚR

– A Barátok közt-re már utalt, azóta a Korhatáros szerelem, majd különösen a Drága örökösök című sorozatban is emlékezetes karaktereket hozott, akik családtaggá váltak sokak nappalijában.

– A Drága örökösök pillanatnyilag a legnézettebb televíziós sorozat! Színészként pedig az a legszebb kihívás, amikor valami teljesen mást kell játszani, mint addig, vagy mint amilyen az életben vagy. A Billy Elliotban szólószámokat kellett a capella énekelnem prózai színészként a Magyar Állami Operaház színpadán, ezután jött a vidéki kiskirály polgármester: egy humoros, erőteljesen elrajzolt karakter, amire korábban nem sok lehetőségem volt. A nézők töretlen lelkesedéssel nézik! De engem még a reality is érdekelt. Így kerültünk be a szerelmemmel – aki már a feleségem és a kisgyermekem édesanyja – egy máltai túlélőshowba. A döntő előtt estünk ki, s amikor végre újra szilárd talaj és rendes ágy nemű volt alattunk – mikroport meg kamerák nélkül –, ki akartunk rúgni a hámból. Meghívtam Zitát egy vacsorára, ott volt előttünk két csodás étel meg egy üveg prosecco, de csak egy kortyra volt kapacitás, az összeszűkülte gyomrunkkal enni sem bírtunk. Viszont akkor és ott

megkértem a kezét! Másnap elmentünk gyűrűt venni – előtte a sziklák közt nem tudtunk –, s már azzal az ujján tért haza.

– Milyen érzés, amikor a televízióból megismert karaktereivel azonosítják? Mondjuk, az alapból pozitívum, hogy nem mindenki ugyanazzal, azaz nem ragadt benne egyetlen szerepben sem.

– Ez generációs kérdés is. A 35 év felettieknek a mai napig Kertész Géza vagyok. Mondja a rendőr az igazoltatásnál, hogy „tudjuk, ki maga, Géza úr, még börtönben is volt, de menjen csak tovább”. A 25 év alattiaknak pedig a polgármester. Nemrég Budapest belvárosában kávéztam egy polgármesterrel színházépítési ügyben, amikor elment mellettünk egy társaság, és odaköszöntek: „tiszteltem a polgármester úrnak!”. Mire a partnerem felállt, ám ők szóltak, hogy „nem magának, hanem a polgármester úrnak köszöntünk”. Mondták ezt rám. De a Billy Elliotban is annyian láttak, hogy sokaknak onnan lehetek ismerős. Vagy színházigazgatóként, mert a Hatszín Teátrumból, ami az állandó játszóhelyünk – miközben sokfelé fellépünk az országban –, kis túlzással személyesen ismerem a nézőket, mert az előadásokon sokszor én fogadom őket a bejáratnál. Megtehetem, mert azon színházigazgatók közé tartozom, akik nem a saját színházukban építenek színészi karriert, azaz ott alig lépek fel. Ellenben például helyettesítem máshol – szomorú, de szép feladatként – Gesztesi Károlyt A Miniszter félrelépben. Épp csak belerázódtam, amikor jött a járvány, már nagyon várom a folytatást.

A LEGNAGYOBB LUXUS ÉS A SPORT

– Ha már itt tartunk: hogyan hatott a különböző munkáira a járványhelyzet?

– A legfontosabb, hogy egyetlen munkatársamtól sem kellett megválnom! Miközben készülök egy Spiró-darab rendezésére, és Orosz György humorista barátommal létrehoztunk egy közös stand-up estét Rosszfiúk címmel, amelyben én is megosztom az életem történeteit a nézőkkel. Azt csináltuk tehát az elmúlt időszakban, amit a helyzet engedett. A fiammal például az otthoni eszközeinkkel videós tartalmakat gyártottunk az online térbe és az RTL Klub Reggeli című műsorába életünk és a környezetünk történeteiről. Ezekben Lóci jobb, mint én, igyekszem tanulni tőle. Más honnan nézi a virtuális világot, tudja, mi a menő a fiataloknál, így szélesedik az a spektrum, amelyhez szólhatunk, mert én meg a kortársaim igényeit ismerem jobban. Az is érdekes, hogy a másik fiam, a hathónapos Levente az eddigi kis élete felét karanténban töltötte. De boldogan, harmóniában élünk, noha készülünk elhagyni a várost, mint Pataky Attila. Szentendrén építkezünk, még idén tető alá kerülhet a ház.

– Árad Önből a pozitív energia, pedig a három éve beindított saját vállalkozása mindjárt az elején nehézségekbe – épületbérlet elhúzó-dása, idén színházmentes tavasz – ütközött, de túlélte.

– Sem akkor, amikor a pályámat kezdtem, sem azóta senki nem kényszerített engem és a szak-társaimat arra, hogy színházzal foglalkozunk. Aki ezt a pályát választja, az tegye azért, mert ért hozzá, mert jól csinálja és hisz benne! A világon semmi nem bosszant jobban, mint a sírás-rívás, nem bírom elviselni a panaszkodást. Nem szeretem azokat a színházcsinálókat sem, akik reggeltől estig fújják, hogy milyen nehéz nekik. Akkor tesék abbahagyni és elmenni mondjuk gumisnak! Mindegyik szakmának megvannak a nehézségei, mi arra szerződünk, hogy jó színházat csináljunk. Fantasztikus kollégáim vannak – életem legnagyobb luxusa, hogy magánzóként megtehetem, hogy a munkámban kizárólag olyan emberekkel dolgozom együtt, akikkel szeretek együtt dolgozni és együtt lenni.

– Az is köztudott, hogy nemcsak a munkáját szereti, hanem a sport is fontos az életében. Miért?

– Nemrég a magyar golf nagykövete lettem, ami azért is megtisztelő, mert kb. annyi golfozó van Magyarországon, mint színész. Azt a gyönyörű

sportot képviselhetem, amelyikről Churchill azt is mondta, hogy „egy nagy mezőn lévő kis lyukba egy még kisebb labdát kell erre teljesen alkalmatlan eszközzel eljuttatni”, meg azt is, hogy „a legnagyobb üzletek a golfpályán kötöttek”. Sok hektárnyi területet járhatunk be, miközben izgalmas versenyt űzünk és a természetben vagyunk, ami kikapcsol. A többi sport pedig – úszás, gyúrás, tenisz – azért fontos, hogy megmaradjak fiatalos apukának, férjnek, férfinak. Lóci fiam is teniszezik, sőt ő is rákapott a golfra, a feleségem, Zita pedig úszó volt. De még a féltestvérem, Balázs – aki, bármilyen furcsa, már hetven fölött jár – is Európa-bajnoki szinten űzte valaha a futást. Még a szocializmusban elment egy március 15-én fotózni, ami előtt kérdezte tőle az édesapánk: mi lesz, ha balhé lesz? „Akkor majd elszaladok”, válaszolta. És ha utolérnek? „Aki engem utolér, az mind a személyes jó barátom” – felelte apám újabb kérdésére.

A LEGFONTOSABBK ÉS A SIKERES, ÚJ ÉLET

– Édesapja elég idős – 56 éves – volt, amikor Ön született. Különlegessé tette ez a viszonyukat?

– Mesés volt a kapcsolatunk! És mondhatom, hogy a mai napig az, pedig apukám már több mint tíz éve nincs köztünk. Remélem, nem bántok meg mást a családban, de nekem ő volt a mindenem! Lóci fiammal csak három hónapig ismerhettük egymást, az ő csecsemőkora nekem azzal telt, hogy kórházból kórházba ingáztam: a szülészoba és a kemoterápia között. Ez is az élet azon része volt, amikor a smirgli meg kellett, hogy dörzsölje egy kicsit az embert ahhoz, hogy megerősödjön. Azon túl azonban, hogy rettenetesen hiányoznak a beszélgetéseink, meg az, hogy megölhessem az édesapámat, olyan szellemi és érzelmi muníciót kaptam tőle egész életemre, amiből a szereteimnek is bőven jut. Úgy érzem, mintha most is itt lenne velem, ezért állítom, hogy a kapcsolatunk a mai napig csodás, példátlanul erős. Pedig amikor megbetegedett, minden borult az életemben. Felálltam Gödöllőről, kiírtak a Barátok közt-ből, megszűnt az állásom a Klubrádiónál, bezárt a Budapesti Kamaraszínház. Majd közölte az első feleségem: el akar válni. Mintha az élet megpróbálta volna kirántani alólam a szőnyeget, de én odaszögeztem azt! Pedig igen kétesélyesek

az ember sztorijában az ilyen végletes helyzetek: vagy végérvényesen beléjük lehet bukni, vagy újra kell éledni.

- Önnek mi adott erőt ahhoz, hogy újraéledjen, s ma harmonikus, sikeres emberként gondolhasson vissza az embert próbáló évekre?

- Ungvári Tamás tanár úr az egyik mesterem volt az egyetemen a maga végtelen bölcsességével. Egyszer azt mondta: minden ember egyenlő a saját történelmével. Vagyis mindenki az, ami addig vele történt. Valószínűleg én is abból tudtam erőt meríteni, ami addig velem történt, amilyenné a szüleim meg az élet neveltek. Merülhettem volna önsajnálatba, hibáztathattam volna a világot,

a kormányt, az ellenzékét, bárkit. De ott volt a kisfiam meg az édesanyám, aki épp próbált túlélni egy stroke-ot, magatehetetlen állapotban. És ott voltam én, aki vagy sajnálkozik – de akkor mind beledöglünk –, vagy megmentem a számomra legfontosabb embereket, ezáltal én is újraépülök. Abból tudtam túlélni és felépíteni egy sikeres, új életet, ami tapasztalatot, szellemi és lelki táplálékot a szüleim, a sors vagy a Jóisten – ki miben hisz – addig adott. Meg amennyi muníciót a sport jelentett. Ez nagyon fontos, mert egy sportember nem adja fel. Talán azt a legfontosabb megtanulni, hogy egy teniszeccsen is lehet a 0:6-ból 7:6. És úgy kell nekimenni, hogy akkor pedig 7:6 lesz!